

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 25.3.2009 r.
COM(2009) 135 wersja ostateczna

2009/0049 (CNS)

Wniosek

DECYZJA RAMOWA RADY

**w sprawie zwalczania seksualnego wykorzystywania i niegodziwego traktowania dzieci
w celach seksualnych oraz pornografii dziecięcej, uchylająca decyzję ramową
2004/68/WSiSW**

{SEC(2009) 355}

{SEC(2009) 356}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Podstawa i cele wniosku

Seksualne wykorzystywanie dzieci i ich niegodziwe traktowanie w celach seksualnych to szczególnie groźne przestępstwa, ponieważ skierowane są przeciwko dzieciom, które mają prawo do specjalnej ochrony i opieki. W rezultacie tych przestępstw pokrzywdzeni ponoszą długotrwałe szkody fizyczne, psychologiczne i społeczne, a ciągle występowanie tych przestępstw zagraża najważniejszym wartościom nowoczesnego społeczeństwa dotyczącym specjalnej ochrony dzieci i zaufania pokładanego w odpowiednich instytucjach państwowych. Chociaż brakuje dokładnych i wiarygodnych statystyk, analizy wskazują, że znaczna część dzieci w Europie mogła paść ofiarą napaści na tle seksualnym w swoim dzieciństwie, co więcej skala tego zjawiska nie tylko nie zmniejsza się z upływem czasu, lecz w przypadku niektórych form przemocy seksualnej nawet rośnie.

Ogólnym celem politycznym Unii w tej dziedzinie, zgodnie z art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej, jest zapobieganie przestępstwom przeciwko dzieciom i zapobieganie tym przestępstwom, do których zalicza się seksualne wykorzystywanie dzieci i ich niegodziwe traktowanie w celach seksualnych. Należy w tym celu opracować bardziej kompleksowe ramy prawne umożliwiające zwalczanie tych przestępstw w ramach trzeciego filaru i poprawić ich skuteczność. Do szczegółowych celów zaliczyć można skuteczne ściganie przestępstw, ochronę praw pokrzywdzonych, zapobieganie seksualnemu wykorzystywaniu dzieci i ich niegodziwemu traktowaniu, oraz ustanowienie skutecznych systemów monitorowania.

• Kontekst ogólny

Główną przyczyną tego, że dzieci padają ofiarą tych przestępstw, jest ich podatność na zagrożenie wynikająca z szeregu czynników. Do występowania tego zjawiska przyczyniają się niewystarczające działania ze strony wymiaru sprawiedliwości, a dodatkowe trudności wynikają z faktu, że pewne rodzaje przestępstw mają charakter transgraniczny. Pokrzywdzeni niechętnie zgłaszają przypadki wykorzystania, zróżnicowanie krajowego prawa i procedur karnych może powodować różnice w sposobie prowadzenia śledztw i ścigania przestępstw, a skazani przestępcy mogą nadal być groźni po odbyciu kary. Rozwój technologii informatycznych przyczynił się do zaostrzenia tych problemów, ponieważ obecnie łatwiej jest produkować i dystrybuować zdjęcia zawierające sceny wykorzystywania seksualnego dzieci przy zachowaniu anonimowości przestępców i rozłożeniu odpowiedzialności pomiędzy różnymi jurysdykcjami. Łatwość podróżowania i różnice w dochodach napędzają tzw. dziecięcą turystykę seksualną – w rezultacie pedofile często popełniają przestępstwa za granicą, unikając kary. Obok trudności dotyczących ścigania sądowego tych przestępstw istotnym czynnikiem jest fakt, że przestępczość zorganizowana może przynosić w tej dziedzinie znaczne zyski przy niewielkim ryzyku.

Krajowe ustawodawstwa regulują te problemy w różnym stopniu. Nie są one jednak odpowiednio silne lub spójne aby zapewnić energiczną odpowiedź społeczną na rozwój tego niepokojącego zjawiska.

Niedawno przyjęta konwencja Rady Europy CETS nr 201 o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych

(„konwencja RE”) wprowadza prawdopodobnie najostrejsze jak dotychczas międzynarodowe standardy dotyczące ochrony dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem. W skali globalnej głównym standardem międzynarodowym jest protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka dotyczący sprzedaży dzieci, prostytucji dziecięcej i pornografii dziecięcej przyjęty w 2000 r. Jednak nie wszystkie państwa członkowskie przystąpiły już do tej konwencji.

- **Przepisy obowiązujące w dziedzinie, której dotyczy wniosek**

Na poziomie UE decyzja ramowa Rady 2004/68/WSiSW wprowadza minimalne zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich w celu kryminalizacji najgroźniejszych form seksualnego wykorzystywania dzieci i ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych, rozszerzenia jurysdykcji sądów krajowych i zapewnienia pokrzywdzonym minimum pomocy. Mimo że wymogi wynikające z decyzji zostały ogólnie rzecz biorąc wdrożone, decyzja ramowa ma szereg mankamentów. Umożliwia ona zbliżenie systemów prawnych tylko w przypadku ograniczonej liczby przestępstw, nie rozwiązuje problemu nowych form wykorzystywania i niegodziwego traktowania bazujących na technologiach informatycznych, nie usuwa przeszkód uniemożliwiających ściganie przestępstw poza terytorium krajowym, nie zaspokaja wszystkich szczególnych potrzeb pokrzywdzonych dzieci i nie zawiera odpowiednich środków umożliwiających zapobieganie przestępstwom.

Inne już realizowane lub dopiero wprowadzane w życie inicjatywy UE częściowo dotyczą niektórych problemów także mających związek z przestępstwami seksualnymi wobec dzieci. Należą do nich: decyzja Rady 2000/375/WSiSW z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie zwalczania pornografii dziecięcej w Internecie, decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, decyzja ramowa Rady 2005/222/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie ataków na systemy informatyczne, decyzja 854/2005/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspólnotowego na rzecz promowania bezpieczniejszego korzystania z Internetu i nowych technologii sieciowych oraz decyzja ramowa Rady 2008/947/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych.

- **Spójność z pozostałymi obszarami polityki i celami Unii**

Cele są w pełni spójne z polityką UE mającą na celu promowanie, ochronę i realizację praw dzieci w unijnej polityce wewnętrznej i zewnętrznej. Unia Europejska wyraźnie uznała potrzebę ochrony praw dziecka w europejskiej Karcie praw podstawowych, a w szczególności w jej art. 24. Ponadto w swoim komunikacie „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka” Komisja postawiła sobie za cel maksymalne wykorzystanie istniejących narzędzi politycznych i instrumentów, po części w celu ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem seksualnym w ramach UE i poza jej terytorium. Cele te są także spójne z programem na rzecz bezpieczniejszego Internetu, opracowanym w celu promowania bezpieczniejszego korzystania z Internetu i nowych technologii internetowych, szczególnie w przypadku dzieci, oraz zwalczania nielegalnych treści.

Wniosek został szczegółowo przeanalizowany w celu zapewnienia, by zawarte w nim przepisy były w pełni zgodne z prawami podstawowymi, w tym szczególnie z prawem do godności ludzkiej, zakazem tortur lub niehumanitarnego bądź poniżającego traktowania lub karania, prawami dziecka, prawem do wolności i bezpieczeństwa, wolnością słowa i informacji, ochroną danych osobowych, prawem do skutecznych środków ochrony prawnej i do sprawiedliwego procesu oraz z zasadami legalności i proporcjonalności przestępstw i kar.

Szczególną uwagę zwrócono na art. 24 Karty praw podstawowych UE, która określa pozytywne zobowiązania mające na celu zapewnienie niezbędnej ochrony dzieci. Stwierdza się w nim, że dzieci mają prawo do ochrony i opieki, jaka jest konieczna dla ich dobra.

Ponadto karta zawiera wymóg, aby we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez instytucje publiczne bądź prywatne, najważniejszą przesłanką był najlepszy interes dziecka, która to zasada zapisana jest także w Konwencji praw dziecka ONZ.

Przepisy dotyczące kryminalizacji nowych form wykorzystywania seksualnego w Internecie, uznania szczególnych technik dochodzeniowych, zakazu pewnych działań i wymiany informacji w celu zapewnienia realizacji wniosku w całej UE zostały specjalnie przeanalizowane z punktu widzenia prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz ochrony danych osobowych (art. 8 EKPCz, art. 7 i 8 Karty praw podstawowych). Przepisy zwiększające uprawnienia organów ochrony porządku publicznego w zakresie zwalczania publikowania i rozpowszechniania materiałów o treściach związanych z wykorzystywaniem dzieci, reklamowania pornografii dziecięcej lub zachęcania do seksualnego wykorzystywania dzieci, oraz dotyczące mechanizmów blokowania dostępu do stron internetowych zawierających pornografię dziecięcą zostały sprawdzone w szczególności w kontekście zasady wolności słowa (art. 10 EKPCz, art. 11 Karty praw podstawowych).

2. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCENA SKUTKÓW

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Metody konsultacji, główne sektory objęte konsultacjami i ogólny profil respondentów

W trakcie trzech różnych spotkań, dotyczących zarówno wykorzystywania seksualnego dzieci, niegodziwego traktowania w celach seksualnych jak i handlu ludźmi zasięgnięto opinii wielu ekspertów w tych dziedzinach. Byli to w szczególności przedstawiciele rządów państw członkowskich, członkowie Grupy Ekspertów ds. Handlu Ludźmi działającej w Komisji, przedstawiciele organizacji międzynarodowych, w szczególności Rady Europy i UNICEF-u, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich i centów badawczych oraz innych instytucji publicznych. Wielu ekspertów i organizacji przesłało następnie swoje opinie oraz dostarczyło informacji.

Streszczenie odpowiedzi oraz sposób ich uwzględnienia

Najważniejsze wnioski wynikające z konsultacji to:

- potrzeba uwzględnienia ulepszeń wprowadzonych w konwencji RE;
- potrzeba uznania za przestępstwa form wykorzystywania seksualnego nie ujętych w obecnej decyzji ramowej, w tym w szczególności nowych form przestępstw popełnianych przy wykorzystaniu technologii informatycznych;
- potrzeba wyeliminowania czynników uniemożliwiających prowadzenie dochodzeń i ściganie przestępców w sprawach transgranicznych;
- potrzeba zapewnienia kompleksowej ochrony pokrzywdzonych, w szczególności w trakcie dochodzenia i postępowania karnego;
- potrzeba zapobiegania przestępstwom za pośrednictwem programów interwencyjnych i leczenia;

- konieczność zagwarantowania, że wyroki i środki zabezpieczające stosowane wobec niebezpiecznych przestępców w jednym kraju, będą skuteczne we wszystkich państwach członkowskich.

Opinie zebrane w trakcie konsultacji zostały uwzględnione w ocenie skutków. Niektóre propozycje sformułowane przez zainteresowane podmioty w trakcie procesu konsultacji nie zostały uwzględnione we wniosku; stało się z różnych powodów, które zostały wyjaśnione w ocenie skutków.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej**

Nie zaistniała potrzeba skorzystania z pomocy ekspertów zewnętrznych.

- **Ocena skutków**

Przeanalizowane zostały różne warianty polityczne, mające służyć osiągnięciu tego celu.

- Wariant strategiczny nr 1: brak nowych działań ze strony UE

UE nie podjęłaby żadnych nowych działań (prawnych, za pomocą narzędzi niepolitycznych, za pośrednictwem wsparcia finansowego) w celu zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci oraz ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych, podczas gdy państwa członkowskie mogłyby kontynuować proces podpisywania i ratyfikacji konwencji RE.

- Wariant strategiczny nr 2: uzupełnienie obowiązujących przepisów środkami nieprawodawczymi

Obowiązujące przepisy unijne, w tym w szczególności decyzja ramowa 68/2004/WSiSW nie uległyby zmianie. Zamiast tego realizowane byłyby środki nieprawodawcze w celu wsparcia skoordynowanego wdrażania przepisów krajowych. Działania te obejmowałyby wymianę informacji i doświadczeń w dziedzinie ścigania przestępstw, ochrony pokrzywdzonych lub zapobiegania przestępstwom, kształtowania świadomości, współpracę z sektorem prywatnym oraz zachęcanie do samoregulacji lub ustanowienie mechanizmów gromadzenia danych.

- Wariant strategiczny nr 3: nowe przepisy dotyczące ścigania przestępców, ochrony pokrzywdzonych i zapobiegania przestępstwom

Przyjęta zostałaby nowa decyzja ramowa, przejmująca przepisy obowiązującej decyzji ramowej, niektóre postanowienia konwencji RE oraz dodatkowe elementy nie wchodzące w skład żadnego z tych aktów. Dotyczyłaby ona ścigania przestępców, ochrony pokrzywdzonych i zapobiegania omawianym zjawiskom.

- Wariant strategiczny nr 4: nowe kompleksowe przepisy prawne w celu lepszego ścigania przestępców, ochrony pokrzywdzonych i zapobiegania przestępstwom (jak w wariantcie 3) oraz środki nieprawodawcze (jak w wariantcie 2)

Obowiązujące przepisy decyzji ramowej 68/2004/WSiSW zostałyby uzupełnione działaniami UE na rzecz zmian w prawie karnym materialnym i procesowym, ochrony pokrzywdzonych oraz zapobieganiu przestępstwom jak w wariantcie 3, jak również środkami nieprawodawczymi wskazanymi w wariantcie 2 mającymi na celu poprawę wdrożenia przepisów krajowych

Analiza wpływu na gospodarkę, skutków społecznych i wpływu na prawa podstawowe, wskazuje, że warianty 3 i 4 stanowią najlepsze podejście do tych problemów i najlepiej umożliwiają osiągnięcie celów niniejszego wniosku. Preferowanym wariantem byłby wariant 4, wariant 3 byłby drugi w kolejności.

Komisja przeprowadziła ocenę skutków ujętą w programie prac; sprawozdanie z oceny dostępne jest pod adresem:

http://ec.europa.eu/governance/impact/cia_2009_en.htm

3. ELEMENTY PRAWNE WNIOSKU

• Krótki opis proponowanych działań

Decyzja ramowa uchyli decyzję ramową 2004/68/WSiSW, ale też przejmie jej postanowienia, uzupełniając je o następujące nowe elementy:

- prawo karne materialne w ujęciu ogólnym

Grożne formy wykorzystywania seksualnego dzieci i ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych nieobjęte unijnymi przepisami zostałyby uznane za przestępstwo. Dotyczyłoby to przykładowo takich działań jak organizowanie podróży w celu wykorzystania seksualnego – mających znaczenie w szczególności, chociaż nie wyłącznie, w kontekście dziecięcej turystyki seksualnej. Definicja pornografii dziecięcej zostałaby zmodyfikowana, aby zbliżyć ją do definicji zawartej w Konwencji RE i jej protokole fakultatywnym. Szczególną uwagę poświęcono kwestii przestępstw wobec dzieci szczególnie bezradnych, takich jak dzieci pozbawione opieki.

- nowe przestępstwa popełniane w środowisku informatycznym

Nastąpiłaby kryminalizacja nowych form wykorzystywania seksualnego dzieci i ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych, które umożliwia zastosowanie technologii informatycznych. Zostałoby do nich zaliczone świadome uzyskiwanie dostępu do pornografii dziecięcej, tak, aby objąć sprawy, w przypadku których doszło tylko do przeglądania pornografii dziecięcej na stronach internetowych i nie została ona pobrana ani nie doszło do zapisania obrazów, a więc nie ma mowy o „posiadaniu” lub „pozyskiwaniu” pornografii dziecięcej. We wniosku zostało również uwzględnione nowe przestępstwo, znane jako „nagabywanie dzieci dla celów seksualnych”, zgodnie z jego definicją określoną w konwencji RE.

- dochodzenia i wszczynanie postępowań karnych

Szereg przepisów wprowadzono by w celu ułatwienia dochodzenia przestępstw i wnoszenia aktów oskarżenia. Wniosek zawiera mechanizm koordynowania ścigania w sprawach obejmujących wiele jurysdykcji, jednak przepisy te mogą zostać uchylone w momencie przyjęcie wniosku w sprawie decyzji ramowej o konflikcie jurysdykcji w postępowaniach karnych¹.

- ściganie przestępstw popełnionych za granicą

Normy jurysdykcyjne zostałyby zmienione, aby zapewnić, że pochodzące z UE osoby wykorzystujące seksualnie dzieci będą ścigane, nawet jeżeli popełnią przestępstwo poza UE, w ramach tak zwanej turystyki seksualnej.

- ochrona pokrzywdzonych

¹ Wniosek dotyczący decyzji ramowej Rady w sprawie zapobiegania konfliktom jurysdykcji w postępowaniu karnym i w sprawie rozstrzygania takich konfliktów, przedstawiony dnia 20 stycznia 2009 r. przez Republikę Czeską, Polskę, Słowenię, Słowację i Szwecję, dokument Rady nr 5208/09.

Wprowadzone zostaną nowe przepisy, aby zapewnić pokrzywdzonym łatwy dostęp do środków ochrony prawnej oraz by nie cierpiały one z powodu udziału w postępowaniach karnych.

– zapobieganie przestępstwom

Wprowadzone zostaną zmiany, aby pomóc w zapobieganiu przestępstwom związanym z wykorzystywaniem seksualnym dzieci i ich niegodziwym traktowaniem; będą one miały formę szeregu działań dotyczących głównie osób, które popełniły przestępstwa w przeszłości – aby uniknąć powrotu do przestępstwa – oraz by ograniczyć dostęp do pornografii dziecięcej w Internecie. Celem ograniczenia takiego dostępu jest zmniejszenie obiegu pornografii dziecięcej poprzez utrudnienie wykorzystania w tym celu publicznie dostępnych stron internetowych. Działania te nie mają zastąpić usuwania treści pornograficznych u źródła czy ścigania przestępców.

W rezultacie wniosek zapewniłby także na wiele sposobów wartość dodaną w stosunku do standardu ochrony określonego w konwencji RE. Pod względem merytorycznym wniosek zawiera elementy, których nie ma w konwencji RE, takie jak środki mające zagwarantować wykonywanie na terytorium całej UE zakazów wykonywania działalności związanej z kontaktem z dziećmi nałożonych na przestępców, blokowanie dostępu do pornografii dziecięcej w Internecie, kryminalizacja zmuszania dziecka do stosunków seksualnych z osobą trzecią, niegodziwego traktowania dziecka w celach seksualnych w Internecie oraz klauzula dotycząca niekarania pokrzywdzonych dzieci. Wniosek wykracza poza zobowiązania nałożone konwencją RE także w odniesieniu do wysokości kar, nieodpłatnej pomocy prawnej dla pokrzywdzonych dzieci oraz karania działalności sprzyjającej niegodziwemu traktowaniu i turystyce seksualnej. Z formalnego punktu widzenia włączenie przepisów konwencji do prawa UE ułatwi szybsze przyjęcie środków krajowych w porównaniu z krajowymi procedurami ratyfikacji oraz zapewni lepsze monitorowanie ich wprowadzania w życie.

• Podstawa prawna

Artykuł 29, art. 31 ust. 1 lit. e) i art. 34 ust. 2 lit. b) Traktatu o Unii Europejskiej.

• Zasada pomocniczości

Zasada pomocniczości dotyczy działań Unii Europejskiej.

Cele wniosku nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie z następujących względów:

wykorzystywanie seksualne dzieci i ich niegodziwe traktowanie w celach seksualnych ma istotny wymiar transgraniczny, najbardziej ewidentny w przypadku pornografii dziecięcej i dziecięcej turystyki seksualnej, ale wyrażający się w także w potrzebie zapewnienia ochrony dla dzieci ze wszystkich państw członkowskich przed przestępcami ze wszystkich państw członkowskich, którzy mogą łatwo się przemieszczać. Wymaga to działań ze strony UE, a w szczególności działań następczych wobec decyzji ramowej Rady 2004/68/WSiSW oraz decyzji Rady 2000/375/WSiSW², ponieważ celu, jakim jest skuteczna ochrona dzieci, nie

² Decyzja Rady z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie zwalczania pornografii dziecięcej w Internecie (Dz.U. L 138 z 9.6.2000, s. 1).

może w wystarczającym stopniu osiągnąć żadne państwo członkowskie działające w pojedynkę.

Cele przedstawione w niniejszym wniosku można zrealizować lepiej poprzez działania na szczeblu Unii Europejskiej z poniższych przyczyn:

wniosek jeszcze bardziej zbliży prawo karne materialne państw członkowskich i przepisy proceduralne, co będzie miało pozytywny wpływ na zwalczanie tych przestępstw. Po pierwsze, jest to sposób, aby przestępcy nie wybierali na miejsce popełnienia swoich czynów przede wszystkim tych państw, w których obowiązują mniej surowe przepisy; po drugie, wspólne definicje umożliwiają wymianę użytecznych wspólnych danych i doświadczeń oraz promowanie porównywalności danych; i po trzecie, ułatwiona jest współpraca międzynarodowa. Wniosek poprawi także ochronę pokrzywdzonych dzieci. Ich ochrona jest obowiązkiem humanitarnym, ale jest to także warunek, od spełnienia którego zależy, czy pokrzywdzeni dostarczą dowodów niezbędnych do ścigania przestępstw. Zwiększy się również skuteczność działań prewencyjnych w całej UE.

Niniejszy wniosek jest zatem zgodny z zasadą pomocniczości.

- **Zasada proporcjonalności**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następujących względów:

decyzja ramowa ogranicza się do minimum koniecznego dla osiągnięcia tych celów na poziomie europejskim i nie wykracza poza to, co jest do tego niezbędne.

- **Wybór instrumentów**

Proponowane instrumenty: decyzja ramowa.

Inne instrumenty byłyby niewłaściwe z następujących względów:

w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w walce z przestępstwami takimi jak seksualne wykorzystywanie dzieci i ich niegodziwe traktowania w celach seksualnych tylko decyzja ramowa pozwala na wzajemne zbliżenie przepisów krajowych.

Inne instrumenty byłyby niewłaściwe z następujących względów:

Środki nieprawodawcze i samoregulacja poprawiłyby sytuację w niektórych dziedzinach, w których zasadnicze znaczenie ma wprowadzenie w życie już obowiązujących przepisów. Jednak w innych dziedzinach, gdzie niezbędne są nowe przepisy, korzyści byłyby umiarkowane. Dotyczy to ścigania karnego i skazywania za zachowania mające związek z różnymi formami seksualnego wykorzystywania dzieci i ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych, które muszą być bezpośrednio objęte przepisami prawa (zasada *nulla poena sine lege*, art. 7 EKPCz, art. 49 Karty praw podstawowych), oraz niektórych środków wiążących się z ingerencją w sferę praw podstawowych, które także muszą być realizowane „zgodnie z prawem” (art. 8 i 10 EKPCz, art. 52 ust. 1 Karty praw podstawowych).

4. KONSEKWENCJE BUDŻETOWE

Wniosek nie ma wpływu na budżet Wspólnoty.

5. DODATKOWE INFORMACJE

- **Uchylenie obowiązującego prawodawstwa**

Przyjęcie wniosku spowoduje uchylenie obowiązujących przepisów prawnych.

Wniosek

DECYZJA RAMOWA RADY

**w sprawie zwalczania seksualnego wykorzystywania i niegodziwego traktowania dzieci
w celach seksualnych oraz pornografii dziecięcej, uchylająca decyzję ramową
2004/68/WSiSW**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29, art. 31 ust. 1 lit. e) oraz art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego³,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Seksualne wykorzystywanie dzieci i ich niegodziwe traktowanie w celach seksualnych oraz pornografia dziecięca stanowią poważne naruszenie praw człowieka i podstawowego prawa dziecka do harmonijnego wychowania i rozwoju.
- (2) Pornografia dziecięca, czyli obrazy przedstawiające niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych oraz inne szczególnie groźne formy seksualnego wykorzystywania dzieci i ich niegodziwego traktowania, jest przedmiotem coraz intensywniejszego obiegu i upowszechnia się poprzez wykorzystanie nowych technologii i Internetu.
- (3) Decyzja ramowa Rady 2004/68/WSiSW dotycząca zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej⁴ zbliża ustawodawstwo państw członkowskich w celu kryminalizacji najgroźniejszych form seksualnego wykorzystywania i niegodziwego traktowania w celach seksualnych dzieci, rozszerzenia jurysdykcji sądów krajowych i zapewnienia pokrzywdzonym minimalnego poziomu pomocy.
- (4) Protokół fakultatywny ONZ do Konwencji praw dziecka dotyczący sprzedaży dzieci, prostytucji dziecięcej i pornografii dziecięcej, oraz, w szczególności, Konwencja Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych stanowią zasadnicze etapy procesu umacniania międzynarodowej współpracy w tej dziedzinie.
- (5) Groźne przestępstwa kryminalne, takie jak seksualne wykorzystywanie dzieci i pornografia dziecięca, wymagają kompleksowego podejścia, obejmującego ściganie

³ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁴ Dz.U. L 13 z 20.01.2004, s. 14.

przestępców, ochronę pokrzywdzonych dzieci i zapobieganie wyżej wymienionym zjawiskom. Wszelkie działania mające na celu zwalczanie tych przestępstw powinny być prowadzone w celu najlepszego zabezpieczenia interesu i przy poszanowaniu praw dziecka. Dla osiągnięcia tego celu należy zastąpić decyzję ramową 2004/68/WSiSW nowym instrumentem, zapewniającym takie kompleksowe ramy prawne.

- (6) Groźne formy wykorzystywania seksualnego dzieci i ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych powinny podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom. Chodzi tutaj szczególnie o nowe formy wykorzystywania seksualnego dzieci i ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych, które umożliwia zastosowania technologii informatycznych. Należy również wprowadzić jaśniejszą definicję pornografii dziecięcej i uzgodnić ją z definicjami zawartymi w instrumentach międzynarodowych.
- (7) Należy ułatwić dochodzenie przestępstw i wnoszenie aktów oskarżenia w ramach postępowań karnych, biorąc pod uwagę trudności, jakie pokrzywdzone dzieci mają z ujawnieniem faktu niegodziwego ich traktowania oraz anonimowość przestępców w cyberprzestrzeni.
- (8) Normy jurysdykcyjne należy zmienić w celu zagwarantowania, by osoby z Unii Europejskiej dopuszczające się seksualnego wykorzystywania dzieci lub ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych były ścigane nawet jeżeli popełnią przestępstwo poza Unią Europejską, w szczególności w ramach tak zwanej turystyki seksualnej.
- (9) Pokrzywdzone dzieci powinny mieć łatwy dostęp do środków ochrony prawnej i nie powinny cierpieć z powodu udziału w postępowaniach karnych.
- (10) Aby zapobiegać powrotowi do przestępstwa i zminimalizować to zjawisko, przestępcy powinni być oceniani z punktu widzenia zagrożenia jakie stwarzają i potencjalnego ryzyka ponownego popełnienia przestępstw seksualnych na szkodę dzieci, oraz powinni mieć możliwość dobrowolnego uczestnictwa w skutecznych programach oraz środkach interwencyjnych.
- (11) W odpowiednich przypadkach, ze względu na zagrożenie jakie powodują i potencjalne ryzyko ponownego popełnienia przestępstw seksualnych przeciwko dzieciom, skazani przestępcy powinni być, czasowo lub na stałe, pozbawieni możliwości wykonywania działalności związanej z regularnym kontaktem z dziećmi. Należy ułatwić stosowanie tego typu zakazów w całej UE.
- (12) Aby zwalczać pornografię dziecięcą, w szczególności w przypadkach, w których oryginalne materiały znajdują się poza terytorium UE, należy ustanowić mechanizmy blokowania dostępu z terytorium Unii do stron internetowych, co do których ustalono, że zawierają lub pornografię dziecięcą lub służą do jej rozpowszechniania.
- (13) Zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności niniejsza decyzja ramowa ograniczona jest do minimum niezbędnego aby osiągnąć te cele na poziomie europejskim i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do ich realizacji.
- (14) Niniejsza decyzja ramowa respektuje prawa podstawowe i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym w szczególności z

zasadą poszanowania godności ludzkiej, zakazem tortur lub niehumanitarnego bądź poniżającego traktowania lub karania, prawami dziecka, prawem do wolności i bezpieczeństwa, wolności słowa i informacji, ochroną danych osobowych, prawem do skutecznych środków ochrony prawnej i do sprawiedliwego procesu oraz z zasadami legalności i proporcjonalności przestępstw i kar. W szczególności niniejsza decyzja ramowa ma służyć zapewnieniu pełnego poszanowania tych praw. Niniejsza decyzja ramowa nie ma służyć regulacji kwestii dotyczących czynności seksualnych pomiędzy osobami małoletnimi odbywanych za zgodą obydwu stron.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszej decyzji ramowej:

- a) „dziecko” oznacza każdą osobę w wieku poniżej 18 lat;
- b) „pornografia dziecięca” oznacza:
 - (i) wszelkie materiały ukazujące dzieci lub inne osoby wyglądające jak dzieci lub realistyczne obrazy nieistniejących dzieci uczestniczących w rzeczywistych lub symulowanych zachowaniach o wyraźnie seksualnym charakterze; lub
 - (ii) wszelkie przedstawienia, służące głównie celom seksualnym, organów płciowych dziecka osób wyglądających jak dzieci, lub w realistycznych wizerunkach nieistniejących dzieci;
- c) „prostytycja dziecięca” oznacza wykorzystywanie dzieci na potrzeby czynności seksualnych, w ramach którego oferuje się lub obiecuje pieniądze lub inne formy zapłaty bądź wynagrodzenia w zamian za udział dziecka w czynnościach seksualnych, niezależnie od tego, czy odbiorcą tej zapłaty, obietnicy lub wynagrodzenia jest dziecko, czy też osoba trzecia;
- d) „przedstawienie pornograficzne” oznacza ukazywanie przed publicznością:
 - (i) dziecka uczestniczącego w rzeczywistym lub symulowanym zachowaniu o wyraźnie seksualnym charakterze; lub
 - (ii) organów płciowych dziecka głównie do celów seksualnych;
- e) „system informatyczny” oznacza urządzenie lub zespół wzajemnie połączonych lub powiązanych ze sobą urządzeń, z których jedno lub więcej dokonuje, zgodnie z programem, automatycznego przetwarzania danych;

Artykuł 2

Przestępstwa związane z wykorzystywaniem seksualnym

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by następujące czyny umyślne podlegały karze:
 - a) udział w czynnościach seksualnych z dzieckiem, które nie osiągnęło wieku, w którym jest zdolne do wyrażenia zgody na takie czynności przewidzianego w prawie krajowym;
 - b) uczestnictwo w czynnościach o charakterze seksualnym z udziałem dziecka, w przypadku gdy:
 - (i) dochodzi do użycia przymusu, przemocy lub groźby; lub
 - (ii) dochodzi do nadużycia uznanego stosunku zaufania, autorytetu lub wpływu na dziecko; lub
 - (iii) dochodzi do wykorzystania szczególnej bezradności dziecka, zwłaszcza wynikającej z jego niepełnosprawności fizycznej lub psychicznej bądź stosunku zależności;
 - c) zmuszanie dziecka do czynności seksualnych z osobą trzecią;
 - d) umyślne doprowadzenie, do celów seksualnych, dziecka, które nie osiągnęło wieku, w którym jest zdolne do wyrażenia zgody na udział w czynnościach seksualnych przewidzianego w prawie krajowym, do oglądania niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub czynności seksualnych, nawet jeśli nie musi w nich uczestniczyć;
 - e) umyślne doprowadzanie dziecka, do celów seksualnych, do udziału w rzeczywistym lub symulowanym zachowaniu o wyrażnie seksualnym charakterze lub eksponowania organów płciowych w tym za pośrednictwem technologii informatycznych i komunikacyjnych.
2. Przepisy ust. 1 lit. a) i e) nie mają na celu uregulowania kwestii dotyczących czynności seksualnych pomiędzy dziećmi dokonywanych za zgodą obydwu stron.

Artykuł 3

Przestępstwa związane z niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych

Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by następujące czyny umyślne podlegały karze:

- a) nakłanianie dziecka do prostytucji dziecięcej lub udziału w przedstawieniach pornograficznych;

- b) zmuszanie dziecka do prostytucji dziecięcej lub udziału w przedstawieniach pornograficznych, lub czerpanie z tego zysku, albo wykorzystywanie dziecka w inny sposób do takich celów;
- c) podejmowanie czynności seksualnych z dzieckiem związane z korzystaniem z prostytucji dziecięcej;
- d) świadomy udział w przedstawieniach pornograficznych z udziałem dzieci.

Artykuł 4

Przestępstwa związane z pornografią dziecięcą

Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by następujące czyny umyślne, jeżeli zostały popełnione bezprawnie i bez względu na to, czy zostały popełnione z wykorzystaniem systemu informatycznego, podlegały karze:

- a) produkcja pornografii dziecięcej;
- b) dystrybucja, rozpowszechnianie lub przesyłanie pornografii dziecięcej;
- c) oferowanie, dostarczanie lub udostępnianie materiałów z pornografią dziecięcą;
- d) nabywanie lub posiadanie materiałów z pornografią dziecięcą;
- e) świadome uzyskiwanie dostępu, za pomocą systemu informatycznego, do pornografii dziecięcej.

Artykuł 5

Nagabywanie dzieci do celów seksualnych

Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by następujące czyn umyślny podlegał karze:

składanie przez osobę dorosłą propozycji spotkania dziecku, które nie osiągnęło wieku, w którym jest zdolne do wyrażenia zgody na czynności seksualne przewidzianego w prawie krajowym, w celu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 2 ust. 2 lit. a) lub b), jeżeli po tej propozycji podjęto faktyczne czynności w celu doprowadzenia do takiego spotkania.

Artykuł 6

Podżeganie, pomocnictwo, usiłowanie i przygotowanie

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by podżeganie do przestępstw, o których mowa w art. 2-5 oraz pomocnictwo do tych przestępstw podlegały karze.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by usiłowanie popełnienia przestępstw określonych w art. 2-4 podlegało karze.

3. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by następujący czyn umyślny podlegał karze:
 - a) rozpowszechnianie materiałów reklamujących możliwość popełnienia jednego z przestępstw, o których mowa w art. 2-5;
 - b) organizacja podróży w celu popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 2-5.

Article 7

Kary i okoliczności obciążające

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 2-6, podlegały karze o maksymalnej wysokości nie mniejszej niż 6 lat pozbawienia wolności.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 2-6, podlegały karze o maksymalnej wysokości nie mniejszej niż 10 lat pozbawienia wolności, o ile zaszła przynajmniej jedna z poniższych okoliczności, o ile nie należą już one do znamion danego przestępstwa:
 - a) dziecko nie osiągnęło wieku, w którym jest zdolne do wyrażenia zgody na udział w czynnościach seksualnych, przewidzianego w prawie krajowym;
 - b) przestępstwo popełniono na szkodę dziecka szczególnie bezradnego, zwłaszcza ze względu na jego niepełnosprawność fizyczną lub psychiczną bądź stosunek zależności;
 - c) przestępstwo popełnił członek rodziny dziecka, osoba mieszkająca z dzieckiem lub osoba nadużywająca swojego autorytetu;
 - d) przestępstwo popełniło wspólnie wiele osób;
 - e) przestępstwa popełniono w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej 2008/841/WSiSW⁵;
 - f) sprawca został uprzednio skazany za przestępstwo o tym samym charakterze.
3. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 2-6, podlegały karze o maksymalnej wysokości nie mniejszej niż 12 lat pozbawienia wolności, o ile zaszła przynajmniej jedna z poniższych okoliczności:
 - a) przestępstwo zagroziło życiu dziecka;
 - b) przestępstwo popełniono z użyciem intensywnej przemocy lub spowodowało dziecku poważną szkodę;

⁵ Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42.

4. W celu zapobieżenia ryzyku powrotu do przestępstw, o których mowa w art. 2-6 i minimalizacji tego zjawiska, każde państwo członkowskie może, w odpowiednich przypadkach, uwzględniając sytuację osobistą przestępcy, a w szczególności ocenę ryzyka, o której mowa w art. 16, wyznaczyć w prawie krajowym, oprócz kar kryminalnych, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, inne kary lub środki obejmujące specjalne programy lub środki interwencyjne, o których mowa w art. 17.

Artykuł 8

Zakaz w wyniku skazania

1. W przypadku gdy, zgodnie z oceną, o której mowa w art. 16, ustalono, że dana osoba stanowi zagrożenie oraz że istnieje potencjalne ryzyko powrotu do przestępstwa, każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by na osobę fizyczną, która została skazana za jedno z przestępstw, o których mowa w art. 2-6, mógł zostać nałożony czasowy lub stały zakaz wykonywania działalności związanej z regularnymi kontaktami z dziećmi.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by środek polegający na czasowym lub stałym zakazie wykonywania przez osoby skazane za jedno z przestępstw, o których mowa w art. 2-6, działalności związanej z regularnymi kontaktami z dziećmi, był wprowadzany do rejestru karnego państwa członkowskiego, w którym skazanie nastąpiło.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 7 ust. 2 i art. 9 ust. 2 decyzji ramowej Rady w sprawie organizacji i treści wymiany informacji pobranych z rejestrów karnych pomiędzy państwami członkowskimi⁶, każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by, na potrzeby skutecznego wykonywania środka polegającego na czasowym lub stałym lub czasowym zakazie wykonywania przez osobę działalności związanej z regularnymi kontaktami z dziećmi, w szczególności jeżeli państwo członkowskie występujące z wnioskiem uzależnia dostęp do niektórych rodzajów działalności od spełnienia warunków mających zagwarantować, że kandydaci nie zostali skazani za żadne z przestępstw, o których mowa w art. 2-6 niniejszej decyzji ramowej, informacja o zakazie wydanym w wyniku skazania za jedno z przestępstw, o których mowa w art. 2-6 niniejszej decyzji ramowej była przekazywana, na wniosek złożony na mocy art. 6 decyzji ramowej, przez organ centralny państwa członkowskiego obywatelstwa danej osoby oraz by można było we wszystkich przypadkach wykorzystać w tym celu dane osobowe dotyczące takiego zakazu udostępnione na mocy art. 7 ust. 2 i ust. 4 decyzji ramowej.
4. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by środek polegający na nałożeniu na osobę skazaną za jedno z przestępstw, o których mowa w art. 2-6 czasowego lub stałego zakazu wykonywania działalności związanej z regularnymi kontaktami z dziećmi, orzeczony w innym państwie członkowskim, był uznawany i wykonywany.

⁶ Przyjętej w trakcie posiedzenia Rady ds. WSiSW w dniach 26-27 lutego 2009 r. Zamieszczenie pełnego zapisu będzie możliwe po publikacji.

Artykuł 9

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by osoby prawne podlegały odpowiedzialności za przestępstwa, o których mowa w art. 2–6, popełnione na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę działającą indywidualnie, albo jako członek organu osoby prawnej i zajmującą stanowisko kierownicze w tej osobie prawnej, w oparciu o:
 - (a) prawo reprezentowania danej osoby prawnej;
 - b) prawo podejmowania decyzji w imieniu danej osoby prawnej;
 - c) prawo wykonywania kontroli wewnętrznej w danej osobie prawnej.
2. Państwa członkowskie podejmuje również środki niezbędne w celu zapewnienia, by osoby prawne podlegały odpowiedzialności, gdy brak nadzoru przez osobę, o której mowa w ust. 1 umożliwił popełnienie, przez osobę podlegającą danej osobie prawnej, jednego z przestępstw, o których mowa w art. 2-6 na korzyść tej osoby prawnej.
3. Odpowiedzialność osób prawnych na podstawie ust. 1 i 2 pozostaje bez uszczerbku dla postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami lub współdziałającymi w jednym z przestępstw, o których mowa w art. 2-6.
4. Do celów niniejszej decyzji ramowej „osoba prawna” oznacza każdy podmiot posiadający osobowość prawną na mocy właściwego prawa, z wyjątkiem państw i organów publicznych wykonujących władzę państwową oraz publicznych organizacji międzynarodowych.

Artykuł 10

Sankcje dla osób prawnych

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by osobie prawnej uznanej za odpowiedzialną na mocy art. 9 ust. 1 groziły skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje obejmujące finansowe kary kryminalne lub administracyjne, i mogące obejmować inne sankcje, na przykład:
 - a) zakaz korzystania ze świadczeń publicznych lub innych form pomocy publicznej;
 - b) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej;
 - c) umieszczenie pod nadzorem sądowym;
 - d) sądowy nakaz likwidacji;
 - e) czasowe lub stałe zamknięcie ośrodków działalności wykorzystanych do popełnienia przestępstwa.

2. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by osoba prawna ponosząca odpowiedzialność zgodnie z art. 9 ust. 2 podlegała karom lub środkom, które są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 11

Niestosowanie sankcji wobec pokrzywdzonych

Każde państwo członkowskie powinno wprowadzić możliwość odstąpienia od ścigania lub nałożenia kar na dzieci będące ofiarami przestępstw, o których mowa w art. 3 i art. 4 lit. a) za ich udział w działalności niezgodnej z prawem będący bezpośrednią konsekwencją tego, że padły ofiarą tych przestępstw.

Artykuł 12

Dochodzenie i ściganie

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by dochodzenie oraz ściganie przestępstw, o których mowa w art. 2-6 nie były zależne od złożenia skargi lub oskarżenia przez pokrzywdzonego oraz by postępowanie karne mogło być kontynuowane nawet gdy pokrzywdzony wycofał swoje zeznania.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia możliwości ścigania każdego z przestępstw, o których mowa w art. 2-6 przez wystarczający okres czasu od momentu uzyskania pełnoletniości przez pokrzywdzonego, który jest proporcjonalny do wagi danego przestępstwa.
3. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by zasady zachowania poufności, których przestrzegania prawo krajowe wymaga od przedstawicieli niektórych zawodów związanych z kontaktem z dziećmi, nie stanowiło przeszkody dla możliwości zgłaszania przez przedstawicieli tych zawodów służbom odpowiedzialnym za ochronę dzieci wszelkich sytuacji, w których mają oni racjonalne powody by wierzyć, że dziecko jest ofiarą przestępstw, o których mowa w art. 2-6.
4. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zachęcenia wszystkich osób, które wiedzą o przestępstwach, o których mowa w art. 2-6 lub które, w dobrej wierze, podejrzewają ich istnienie, do zgłoszenia tego faktu właściwym służbom.
5. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne, by zapewnić skuteczne dochodzenie i ściganie przestępstw, o których mowa w art. 2-6, dopuszczając możliwość prowadzenia niejawnych działań operacyjnych przynajmniej w sprawach związanych z wykorzystaniem systemu informatycznego.
6. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne, by umożliwić jednostkom i służbom dochodzeniowym zidentyfikowanie ofiar przestępstw, o których mowa w art. 2-6, w szczególności poprzez analizę materiałów zawierających pornografię dziecięcą, takich jak fotografie i nagrania audiowizualne przesyłane lub udostępniane za pośrednictwem systemu informatycznego.

Jurysdykcja i koordynacja ścigania

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do objęcia swoją jurysdykcją przestępstw, o których mowa w art. 2–6, w przypadku gdy:
 - a) przestępstwo zostało popełnione w całości lub w części na jego terytorium; lub
 - b) przestępca jest jego obywatelem lub posiada miejsce zwykle miejsce pobytu na jego terytorium; lub
 - c) przestępstwo zostało popełnione przeciwko jego obywatelowi lub osobie posiadającej zwykle miejsce pobytu na jego terytorium; lub
 - d) przestępstwo zostało popełnione na korzyść osoby prawnej mającej swoją siedzibę na terytorium tego państwa członkowskiego.
 2. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego jurysdykcja obejmowała sytuacje, gdy przestępstwa, o których mowa w art. 4 i 5 oraz, w odpowiednim zakresie, w art. 2 i 6, zostały popełnione z wykorzystaniem systemu informatycznego, do którego dostęp uzyskano z jego terytorium, bez względu na to, czy system ten znajduje się na jego terytorium.
 3. W celu ścigania przestępstw, o których mowa w art. 2-6, popełnionych poza terytorium danego państwa, w zakresie dotyczącym ust. 1 lit. b), każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by jego jurysdykcja nie była zależna od tego, by dane czyny były przestępstwem kryminalnym w miejscu ich popełnienia.
 4. W celu ścigania wszelkich przestępstw, o których mowa w art. 2-6 popełnionych poza terytorium danego państwa, w zakresie dotyczącym ust. 1 lit. b), każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by jego jurysdykcja nie była zależna od warunku, że postępowanie można wszcząć jedynie na podstawie skargi złożonej przez pokrzywdzonego w miejscu, gdzie popełniono przestępstwo, lub zawiadomienia o przestępstwie przez państwo, w którym zostało ono popełnione.
 5. Jeżeli przestępstwo, o którym mowa w art. 2-6 podlega jurysdykcji więcej niż jednego państwa członkowskiego i jeżeli każde z tych państw może skutecznie wszcząć postępowanie na podstawie tych samych faktów, dane państwa członkowskie współpracują ze sobą w celu podjęcia decyzji, które z nich będzie ścigać sprawców, przy czym należy dążyć w miarę możliwości do centralizacji postępowania w jednym państwie członkowskim. W tym celu państwa członkowskie mogą skorzystać z pomocy Eurojustu lub wszelkich innych organów lub mechanizmów ustanowionych w ramach Unii Europejskiej w celu ułatwienia współpracy między ich organami sądowymi i koordynacji ich działań.
- Przy podejmowaniu decyzji o tym, które państwo członkowskie będzie ścigało sprawców, należy szczególnie uwzględnić następujące czynniki:
- a) państwo członkowskie, na którego terytorium popełniono dane czyny;

- b) państwo członkowskie, którego sprawca jest obywatelem lub w którym zamieszkuje;
- c) państwo członkowskie pochodzenia pokrzywdzonych;
- d) państwo członkowskie, na którego terytorium sprawca został znaleziony.

Artykuł 14

Zapewnienie pokrzywdzonym ochrony i pomocy

1. Każde państwo członkowskie zapewnia, by, w przypadku gdy nie ma pewności co do wieku osoby, na szkodę której popełniono przestępstwa, o których mowa w art. 2- i istnieją powody aby wierzyć, że dana osoba jest dzieckiem, przyjmowane było założenie, że dana osoba jest dzieckiem i by otrzymywała ona natychmiastową możliwość skorzystania z ochrony i pomocy zgodnie z niniejszym artykułem.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by organy sądowe wyznaczały specjalnego przedstawiciela dla pokrzywdzonego w przypadku gdy, na mocy prawa krajowego, osoby, na których spoczywa odpowiedzialność rodzicielska są wykluczone z reprezentowania dziecka w postępowaniu karnym ze względu na konflikt interesów pomiędzy nimi a pokrzywdzonym lub w przypadku, gdy dziecku nie ma opiekuna.
3. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by działania podjęte w celu zapewnienia ochrony i pomocy pokrzywdzonym, w krótkiej i długiej perspektywie czasowej, w celu ich rehabilitacji fizycznej i psychospołecznej, były podejmowane po przeprowadzeniu szczegółowej oceny szczególnych okoliczności w jakich znalazło się każde pokrzywdzone dziecko, uwzględniając odpowiednio opinię, potrzeby i obawy dziecka.
4. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by w odpowiednich przypadkach ofiary przestępstw, o których mowa w art. 2-6 miały dostęp do nieodpłatnych porad prawnych i nieodpłatnej reprezentacji prawnej w postępowaniach karnych związanych z tymi przestępstwami.
5. Ofiary przestępstw, o których mowa w art. 2-6 powinny być uznawane za ofiary szczególnie wrażliwe w rozumieniu art. 2 ust. 2, art. 8 ust. 4 i art. 14 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym⁷.
6. Każde państwo członkowskie podejmuje wszelkie możliwe środki w celu zapewnienia właściwej pomocy rodzinie pokrzywdzonego. W szczególności, każde państwo członkowskie, jeśli to właściwe i możliwe, stosuje art. 4 decyzji ramowej Rady 2001/220/WSiSW w odniesieniu do rodziny pokrzywdzonego.
7. Środki na rzecz zapewnienia ochrony i pomocy pokrzywdzonym, o których mowa w tej decyzji ramowej, stosuje się obok przepisów decyzji ramowej Rady w sprawie

⁷ Dz.U. L 82 z 22.3.2001, s. 1.

zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz w sprawie ochrony ofiar, uchylającej decyzję ramową 2002/629/WSiSW.

Artykuł 15

Udział pokrzywdzonych dzieci w dochodzeniach i postępowaniach karnych

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by w dochodzeniach karnych dotyczących przestępstw, o których mowa w art. 2-6:
 - a) rozmowy z pokrzywdzonymi dziećmi odbywały się bez nieuzasadnionej zwłoki po zgłoszeniu faktów właściwym organom;
 - b) rozmowy z pokrzywdzonymi dziećmi odbywały się, w razie potrzeby, w pomieszczeniach specjalnie zaprojektowanych lub przystosowanych do tego celu;
 - c) rozmowy z pokrzywdzonymi dziećmi prowadzone były przez specjalistów, odpowiednio przeszkolonych do tego celu;
 - d) wszystkie rozmowy z pokrzywdzonym dzieckiem prowadziła, w miarę możliwości, ta sama osoba;
 - e) liczba rozmów była jak najmniejsza i były one przeprowadzane tylko w tych przypadkach, gdy jest to niezbędne do celów postępowania karnego;
 - f) pokrzywdzonemu dziecku mógł towarzyszyć jego przedstawiciel prawny lub, w odpowiednich przypadkach, wybrana przez nie osoba dorosła, o ile nie podjęto umotywowanej decyzji o wykluczeniu takiej osoby.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by w trakcie dochodzeń karnych dotyczących przestępstw, o których mowa w art. 2-6, wszystkie rozmowy z dzieckiem będącym pokrzywdzonym, lub, w odpowiednich przypadkach, dzieckiem występującym jako świadek, mogły być utrwalane audiowizualnie i by te utrwalone rozmowy mogły zostać wykorzystane jako dowód w trakcie postępowania przed sądem karnym, zgodnie z regułami przewidzianymi w jego prawie wewnętrznym.
3. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by w postępowaniu przed sądem karnym dotyczącym przestępstw, o których mowa w art. 2-6:
 - a) sędzia mógł nakazać aby przesłuchanie odbyło się bez udziału publiczności;
 - b) pokrzywdzone dziecko mogło być przesłuchane w sali sądowej nie będąc tam fizycznie obecne, w szczególności dzięki wykorzystaniu odpowiednich technologii komunikacyjnych.

Artykuł 16

Ocena ryzyka

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by osoby skazane za przestępstwa, o których mowa w art. 2-6 były poddawane ocenie mającej ustalić zagrożenie jakie stanowią oraz potencjalne ryzyko powrotu do przestępstw, o których mowa w art. 2-6, w celu:
 - a) ustalenia właściwych programów lub środków interwencyjnych; oraz
 - b) ustalenia, czy na danego sprawcę należy nałożyć czasowy lub stały zakaz wykonywania działalności związanej z regularnymi kontaktami z dziećmi.
2. Ocena, o której mowa w ust. 1, jest regularnie weryfikowana w celu uwzględnienia zmian okoliczności mających wpływ na zagrożenie i potencjalne ryzyko.

Artykuł 17

Programy lub środki interwencyjne

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by udostępnione zostały skuteczne programy lub środki interwencyjne w celu zapobiegania ponownemu popełnieniu przestępstw o charakterze seksualnym na szkodę dzieci i minimalizacji ryzyka popełnienia takich przestępstw. Te programy lub środki dostępne są na każdym etapie postępowania karnego, w zakładzie karnym i poza nim, zgodnie z warunkami określonymi w prawie krajowym.

Takie programy lub środki interwencyjne są dostosowywane do specyficznych potrzeb rozwojowych dzieci popełniających przestępstwa seksualne, w tym także tych, które nie osiągnęły jeszcze wieku odpowiedzialności karnej.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by osoby skazane za przestępstwa, o których mowa w art. 2–6, w odpowiednich przypadkach, w których istnieje ryzyko powrotu do przestępstwa:
 - a) miały dostęp do programów lub środków wymienionych w ust. 1 i 2 lub by proponowano im udział w takich programach lub środkach;
 - b) otrzymywały propozycję udziału w specjalnych programach lub środkach odpowiednich w stosunku do zagrożenia jakie stanowią i potencjalnego ryzyka powrotu do przestępstw, o których mowa w art. 2-6;
 - c) były w pełni informowane o powodach złożenia im propozycji udziału w tych programach lub środkach;
 - d) zgadzały się na udział w specjalnych programach lub w środkach w pełni świadome okoliczności tego udziału;
 - e) mogły odmówić i były informowane o potencjalnych konsekwencjach odmowy.

3. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by osoby przeciwko którym toczy się postępowanie karne z tytułu przestępstw, o których mowa w art. 2-6 miały dostęp do programów lub środków, o których mowa w ust. 1 i 2, w warunkach, które nie naruszają prawa do obrony i nie są sprzeczne z tym prawem ani z wymogami sprawiedliwego i bezstronnego procesu, a w szczególności z należytym poszanowaniem przepisów regulujących zasadę domniemania niewinności.
4. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by osoby, które obawiają się, że mogą popełnić przestępstwa przewidziane w art. 2-6, miały dostęp, w odpowiednich przypadkach, do skutecznych programów lub środków interwencyjnych służących do oceny ryzyka popełnienia tych przestępstw i zapobieżenia ich popełnieniu.

Artykuł 18

Blokowanie dostępu do stron internetowych zawierających pornografię dziecięcą

Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by właściwe organy sądowe lub policyjne mogły zarządzić zablokowanie dostępu użytkowników Internetu do stron internetowych zawierających pornografię dziecięcą lub służących do jej rozpowszechnienia –albo by mogły doprowadzić do tego w inny podobny sposób, z zastrzeżeniem odpowiednich gwarancji, służących w szczególności zapewnieniu, by blokada ograniczała się do niezbędnego zakresu, by użytkownicy zostali poinformowani o przyczynach blokady oraz by dostawcy treści zostali poinformowani o możliwości zaskarżenia tej decyzji.

Artykuł 19

Terytorialny zakres stosowania

Niniejszą decyzję ramową stosuje się do Gibraltaru.

Artykuł 20

Uchylenie decyzji ramowej 2004/68/WSiSW

Niniejszym uchyła się decyzję ramową 2004/68/WSiSW.

Artykuł 21

Wprowadzenie w życie

1. Państwa członkowskie podejmują wszelkie środki niezbędne do zastosowania się do niniejszej decyzji ramowej najpóźniej w ciągu [DWÓCH LAT OD DATY PRZYJĘCIA].

2. W terminie [DWÓCH LAT OD DATY PRZYJĘCIA] państwa członkowskie przekażą Sekretariatowi Generalnemu Rady oraz Komisji tekst przepisów przenoszących do ich ustawodawstwa krajowego zobowiązania nałożone na nie niniejszą decyzją ramową. W terminie [CZTERECH LAT OD DATY PRZYJĘCIA] Rada, w oparciu o sprawozdanie sporządzone na podstawie tych informacji oraz pisemnego sprawozdania Komisji, oceni, w jakim zakresie państwa członkowskie zastosowały się do niniejszej decyzji ramowej oraz rozważy potrzebę zmian.

Artykuł 22

Wejście w życie

Niniejsze decyzja ramowa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli

*W imieniu Rady
Przewodniczący*